

Månedsoversigt over plantesygdomme.

318. — Juni 1951.

Der blev for juni måned modtaget beretninger fra 116 medarbejdere; endvidere blev der besvaret 997 forespørgsler.

Lufttemperaturen lå som middeltemperatur i månedens første halvdel omtrent på normalen, 13—14°, steg derefter i ugen 17.—23. til 1—2° over normalen, der er ca. 14°. I ugen 24.—30. faldt temperaturen noget til 1° over normalen, der er ca. 14°.

Nedbøren nåede for hele måneden og hele landet med 37 mm ikke normalen, der er på 46 mm. Nedbørsmængderne faldt først efter den 10. juni; forskellen fra landsdel til landsdel blev ret stor, som det ses af følgende nedbørsmængder i mm med månedens normal i (): Vendsyssel 22 (45), Vestjylland 30 (43), Midtjylland 25 (47), Østjylland 24 (45), Sydjylland 42 (49), Sønderjylland 44 (53), Fyn 22 (46), Midt- og Vestsjælland 44 (43), Nordøstsjælland 48 (48), Sydøstsjælland og Møn 54 (44), Lolland og Falster 49 (46) og Bornholm 58 (37).

SYGDOMME PÅ LANDBRUGSPLANTER.

KORN OG GRÆSSER.

Gulspidsyge (kobberbrist) synes ikke at have haft stor udbredelse, omend der iagttoges en del stærke angreb. „Flere voldsomme angreb“ (S. Nør-lund, Aulum), „enkelte meget stærke angreb i byg og hovedsagelig i forårs-pløjet jord“ (Erik Jensen, Randers), „enkelte angreb“ (Sigvard Pedersen, Vi-borg), „ret udbredt, værst i byg“ (L. Hangaard Nielsen, Videbæk), „ses i adskillige bygmarker“ (Alfred Mikaelson, Ansager), „enkelte stærke angreb, særlig stærkt efter forårsplojet jord“ (P. Trosborg, Brande). Kobbersulfat blev brugt og med god virkning: „2—3 % opløsning synes at virke godt til vør-sød“ (F. Bek Pedersen, Hobro), og „selv sen udbringning af kobbersulfat har hjulpet godt“ (Aage Buchreitz, Ribe).

Fosforbrist. I et forsøg i byg med 0 — 2000 — 4000 og 6000 kg

superfosfat pr. ha var der stærkt synligt udslag (W. Østergaard, Hadsten), og „især tydelig i byg efter kálroer“ (H. P. Nielsen, Ulstrup).

Kaliumbrist blev konstateret med stærke og vedholdende symptomer i adskillige bygprover, hvis blade sidst i juni næsten alle viste de ejendommelige trappeformede, gule partier eller pletter med brune sømkanter. Et par havreprover havde kort før skridning de for kaliumtrang typiske svagt rødlig, isabellafarvede, bleglilla blade.

Græssernes meldug (*Erysiphe graminis*) var yderst almindelig og stærk hos indsendte prøver af korn og græsser.

Gulrust (*Puccinia glumarum*) synes at være uden betydning i hvedemarkerne; i forsøgsparceller blev iagttaget svage angreb hos franske og belgiske hvedesorter.

Skedesvam p (*Epichloe typhina*) blev iagttaget hos hundegræs i mark samt hos miliegræs i skovkant (J. P. Skou, Odder).

Hundegræs bakteriose (*Corynebacterium Rathayi*) iagttoges „hos førsteårs hundegræsfrø med 5—10 % syge planter, jævnt spredt over marken, med undtagelse af ca. 3 td. ld., hvortil „stamfrøet“ var modtaget for sig. Intet angreb på vildtvoksende planter, så der er ikke tvivl om frøsmitte“ (C. M. Bundgaard, Ringsted).

Nøgen bygbrand (*Ustilago nuda*) synes vel at skulle få en betydelig udbredelse, dog er angrebene endnu næsten udelukkende svage; i 23 beretninger af i alt 69 skrives, at angrebene var uden betydning. I talrige beretninger skrives dog, at angrebet er vanskeligt at se, fordi byg endnu ikke er færdig med at skride.

Børskade hos byg og havre blev iagttaget hos 5 indsendte prøver, hvor der var brugt 15 kg eller endnu mere borax pr. ha. Bygplanter, der selv ved stærk skade endnu er i live, får på bladene aflange, stærkt brune pletter, og efterhånden visner bladene fuldstændigt. I et forsøg med 15 kg borax pr. ha havde bygbladene netop dette udseende (N. C. Nielsen, Viborg). Man forbares over, at der vedblivende bruges borax til korn, hvor skade dog har været kendt i adskillige år.

BÆLGPLANTER.

Kaliumbrist blev hovedsagelig iagttaget hos kløver og lucerne og var hyppigst svag. Af i alt 65 beretninger skrives i 21 om ubetydelig kaliumtrang, i 41 om svag og i 3 om stærk trang. Der skrives om eksempler på stærk kaliumbrist, og denne synes navnlig at være iagttaget i marker med stor ydelse.

Hormonskade konstateredes hos indsendte prøver af rødkløver, hvor skaden viste sig som bådformede, meget mørkegrønne blade. Der skrives i to tilfælde, at marken ikke i år er behandlet med hormonmidler, samt at heller ikke nabomarker er behandlet i år, hvorfor man formoder, at skaden kan hidrøre fra hormonbehandling i 1950.

BEDEROER.

Lyspletsyge (manganbrist) synes at have givet sig stærkere til kende end sædvanligt; af i alt 69 beretninger skrives i 24 om ubetydelig skade, i

30 om sjælden (i 15 svag, i 15 stærk) og i 15 om almindelig skade (i 10 svag, i 5 stærk). På mangantrængende jord var lyspletsyge dog undertiden stærkt fremtrædende f. eks. hos frøroer, hvis blade var så stærkt skadede, at planterne fik et gråt udseende, der helt dækkede over andre sygdomme som f. eks. bedemosaik. Stærk skade konstateredes også i førsteårs roer, hvor planternes spidse, oprette vækst på lang afstand røbede lyspletsyge. Mangansulfat viste god virkning også sprøjtet ud i 1 eller 2 % opløsning. I adskillige beretninger skrives, at mangansulfat i mange egne er udsolgt.

Bedemosaik (*Beta virus 2*) omtales i 13 beretninger af i alt 42 og blot i 5 af disse 13 skrives om stærke angreb i frøroer. „Angrebet svinger en del og er mindst efter udlæg sidste forår i dæksæd samt ved sen såning i august i fjor“ (V. Sørensen, Virumgaard, Lyngby).

Virus-gulsot (*Beta virus 4*) blev iagttaget i frøroer og af i alt 44 skrives kun i 13 om angreb, af hvilke de fleste var svage. Stærke angreb forekommer: „synes tidligt og hurtigt på færde i udplantede roer“ (Frede Rasmussen, Tystofte); „ses meget almindeligt, og i et forsøg med forskellig avl af stiklinger ses meget stort udslag for forskellig afstandsisolering“ (C. M. Bundgaard, Ringsted), og „her på egnen er der ingen steder ret langt til smitekilder, og da slet ikke i 1950, hvor praktisk talt alle bederoemarkers optrådte som sekundære smitekilder, og hvor mange havde åbne roekuler lige til høst. Angreb i alle frømarker uanset om roerne er plantede eller sået på voksestedet, og om de er sået tidligt eller sent. Også i forsøget, der blev sprøjtet med Pestox 3, er der angreb“ (J. P. Skou, Odder). Virus-gulsot må skønnes at forekomme i mange frømarker, og angrebets styrke varierer ret stærkt fra nogle få procent til 60—70—80 % syge planter.

Rodbrand var uhyre almindelig og meget ofte særdeles stærk i angreb. Af i alt 75 beretninger skrives i 8 om ubetydelige angreb, i 15 om sjældne (6 svage og 9 stærke) og i 52 om almindelige angreb (23 svage og 29 stærke). Sygdommen forekom som sædvanligt i pletter i markerne, og pletterne flød ofte sammen, således at rodbrand derved prægede store partier af markerne. Året må øjensynligt særkendes som yderst gunstigt for rodbrand, og om de forskellige forhold, der må antages at øve indflydelse på vækstkårene og dermed på sygdommens forløb, kan henvises til nogle beretninger fra landsdelene: „Der har i år været usædvanlig megen rodbrand, og først nu i slutningen af juni kan det skønnes, at angrebet er ved at ebbe ud. Årsagen er først og fremmest kulden i maj og den i mange tilfælde ubekvemme lerjord i år, men også kalk- og fosforsyretrang, kolde pletter o. m. a. gør sig som sædvanligt gældende“ (P. Grøntved, Næstved). „Angreb af rodbrand er meget almindelig og mange steder ondartet. Angrebet er værst på lidt svære jorder og skyldes for en del ubekvem og våd jord samt mangel på varme. Er jorden tillige kalktrængende, er angrebet ødelæggende“ (Ib Trojaborg, Sorø). „Der er konstateret rodbrand og dårlig vækst af roerne i mange tilfælde. Kalkmangel var årsag i de fleste tilfælde, men på stivere jord kan det godt være manglende bekvemhed“ (M. Greve, Roskilde). „Mange hårde angreb af rodbrand, særlig på kolde, stive og skorpede jorder. Her er megen lidt kalktrang på disse egne, og rodbrand kan trives side om side med lys-

pletsyge. — Roer to år i træk giver ofte megen rodbrand" (Chr. Christensen, Holbæk). „Rodbrand synes at være mere udbredt end i tidligere år. Sandsynligvis er sygdommen oftest i forbindelse med kalktrang" (Stanley Jørgensen, Høng). „Det er mange år siden, der har været så meget rodbrand. De værste angreb er set på fugtig eller dårlig drænet jord, hvor der nogle steder ikke har været een sund roe. Men også på ellers sund jord har der været meget. Ubekvem jord i forbindelse med ca. 50 mm regn på 2 døgn har sikkert en del af skylden." (N. M. Nielsen, Kalundborg). „I et enkelt lille forsøg er 1—2 % af planterne dræbt af rodbrand. Rt. nogenlunde normal, og jorden har været åben og bekvem hele tiden, og der er gødet med 20 t staldgødning + 300 kg salpeter" (Paul Rasmussen, Blangstedgaard, Odense). „Rodbrand har i år været slem mange steder og sat roerne en del tilbage, særlig midt på måneden var der angreb mange steder" (J. Lindegaard, Faaborg). „Rodbrand hærger slemt. Der er pletter i $\frac{3}{4}$ af markerne her på Vestfyn. Har taget jordprøver i nogle, men kender endnu ikke resultatet. Men mon ikke årsagen for en stor del ligger i våd, kold jord, ofte utidig? Vi har jo fået rigelig nedbør til denne jord. Somme tider er roen en tynd, sort streng, til andre tider er det kun rodhårene, som er angrebne, planten er da meget „lådden". (Kr. Brødsgaard, Ejby). „Meget almindelig. Hvor der blev taget jordprøver, viser der sig altid at være et lavt reaktionstal." (H. P. Andersen, Langeland). „I mange marker er fundet stærke angreb af rodbrand, hvor 666 ikke har kunnet være årsag" (A. Rasmussen, Langeland). „Mere udbredt og skadevoldende end nødvendigt. Angrebet ses ofte med stor tydelighed at følge våde, kolde og ubekvemme partier i marken" (P. Riis Vestergaard, Samsø).. „Stærkt rodbrandangreb i bederoemark. Alle de små planter er dog ikke angrebet af rodbrand. Mange marker her i omegnen har et lignende udseende" (Hardy Knudsen, St. Jyndevad). „Rodbrandangreb har været meget ondartet i år, særlig på stiv lerjord og på lav jord. Sædskiftets betydning er ubestridelig, men forklarer sikkert ikke alt" (N. A. Drewsen, Tørsbøl). „Kalktrang og fugtighed er meget stærkt markeret i bederoerne, særlig på bedre jorder. Det samme er tilfældet med forfrugtvirkning. I 2 tilfælde er konstateret total misvækst, hvor der har været bederoer i fjor, og i mange tilfælde synes bederoer i 1948 at være årsag til stagnerende vækst. —" (Georg Nissen, Rødning). „Der er pløjet ualmindeligt mange bederoemarken om i år på grund af rodbrand. At denne har været særlig slem skyldes vel den kolde maj måned i forbindelse med to kraftige regnskyl på henholdsvis 60 og 50 mm i samme måned" (P. R. Madsen, Haderslev). „Synes i år at være ret udbredt, da man kan finde svage angreb i næsten alle bederoemarken" (Herluf Antonsen, Vinding, Vejle). „Meget almindelig. — Stærke angreb næsten altid i forbindelse med kalktrang" (Aksel Nielsen, Horsens). „Her på egnen kan året betegnes som et rodbrandår, der har været mange og stærke angreb, og skaden er betydelig. Kvælstoftilførsel bør altid finde sted samtidig med roernes såning, hvor der er fare for rodbrandangreb. Jeg har i år såvel som tidligere lagt mærke til en tydelig forskel i angrebets styrke i marker, hvor en del havde fået ajle ved såtid og en anden del ingen ajle ved såtid. Det er ret almindeligt ikke at gøde med kvælstof før efter roernes udtynding, med den moti-

vering at man så bedre kan klare udtyndingsarbejdet, fordi roerne ikke vokser så hurtigt. Mange skader af rodbrand og eventuel af anden art kunne formindskes væsentligt ved at ændre denne praksis" (A. Diederich, Århus). „Knoldet jord og dermed dårlige spiringsforhold og vækstforhold almindeligt forekommende" (Jørg. Pedersen, Århus). „På de velgødede arealer med høje reaktionstal er rodbrand ikke almindelig her" (B. R. Bentholt, Ødum, Århus). „Konstateret flere steder, specielt på jorder med dårlig kalktilstand og sløj gødskning, (eventuelt af en eller anden årsag stærkt „sammenklaskede" jorder)" (Sv. Højer-Pedersen, Bjerringbro). „Meget almindeligt, men næsten alle steder kan man finde årsagen: kalktrang eller i få tilfælde dårlige vækstbetingelser" (N. Engvang Hansen, Allingaaabro). „Af rodbrand har der været en del, dog ikke så meget som så mange andre steder. Jeg tror, årsagen er den, at jorden her på egnen gennemgående har et ret højt reaktionstal" (P. Mumm, Rønde). „Bemærket en del rodbrand. I adskillige tilfælde ses bederoemarker, der vokser uhyre langsomt, uden at der er videre angreb at se på roden og trods kraftig gødskning?" (P. Trosborg, Brande). „Der ses megen rodbrand i år, også på lokaliteter, hvor gødskning og kalktilførsel er i orden. Fænomenet må vel skyldes den kolde forsommer. Meget kunne tyde på, at et salpetertilskud allerede omkring roernes såning har en gavnlig virkning" (Jens Tarp, Aalestrup). „Flere ret stærke angreb, som sikkert kan føres tilbage til kalkmangel, eventuelt i forbindelse med ret dyb såning" (A. Toft Andersen, Vinderup). „Rodbrand mere udbredt end sædvanligt, antagelig en følge af den sammenslemmede, ubekvemme jord. Begyndende kalktrang viser sig meget tydeligt i år i bederoemarkerne ved rodbrandangreb" (Engelhart Jensen, Nykøbing M.).

Væltesyge synes at have været ret almindelig og undertiden stærk, hvilket almindeligt skrives at være en følge af stærke rodbrandangreb. De mulige årsager til denne foreteelse drøftes i beretningerne, og der synes ikke at være nye synspunkter fremme. I 17 beretninger skrives, at man ikke trods ubekvem og lukket jord og med andre ugunstige vækstkår har iagttaget skade efter brug af 666-midler sået sammen med roefrøet; i 18 beretninger omtales 666 ikke. Kun i 2 beretninger skrives om skade ved brug af 666, „der blev antagelig anvendt ca. 2 kg 20 % Hexasect, men ejeren oplyser, at midlet løb langsomt ud af maskinen end roefrøet, så der blev anvendt stigende mængder fra begyndelse til slutning" (Georg Nissen, Rødning) og „et enkelt sted blev der konstateret et meget stærkt angreb på lermuldet jord med skorpedannelse, og med anvendelse af fem gange for stor dosis. Et andet sted blev brugt 5 %-middel, og den først såede halvdel af marken var der intet i vejen med, på den anden halvdel var roerne i store dele af rækkerne stærkt skadede, vel sagtens fordi giften efterhånden er faldet til bunds i maskinen" (J. P. Skou, Odder).

Bedeskimmel (*Peronospora Schachtii*). Usædvanlig stærke angreb blev iagttaget i adskillige førsteårs roer og med de højeste angrebsprocenter i nærhed af frøroer: „ca. 20 % angrebne planter; en dyrker har måttet ompløje" (N. Pontoppidan, Vestlolland); „iagttaget i mange marker, og i en mark umiddelbart op til frøroer blev talt 10—20 % syge planter" (C. M. Bund-

gaard, Ringsted) og „angrebet blev iagttaget i såvel frømarker som i førsteårsmarker. I en enkelt førsteårsmark taltes ca. 36 % syge planter“ (Knud Klitgaard, Sophiehøj, Rødby).

KÅLROER, KÅL o. a. KORSBLOMSTREDE.

Hormonskade konstateredes hos tre indsendte prøver af kålroe, hvis stærkt knudrede roelegeme og bladskive kunne have lighed med kålbrot. I alle tre tilfælde var nabomarken behandlet med hormonmidler; kålroer er ojensynligt yderst omfindtlige for hormoner.

Mosaiksyge blev konstateret i kålroer til frø med et ret stærkt angreb (J. P. Skou, Odder).

Kålbrot (*Plasmodiophora brassicae*) blev iagttaget flere steder i førsteårs kålroer og frøroer (Kristen Nielsen, Skive; Engelhart Jensen, Mors; A. Ammitzbøll, Skjern).

KARTOFLER.

Uspirede læggekartofler og tråds kud. Der blev i månedens løb modtaget nogle prøver af læggekartofler, der ikke ville spire, og i månedsberetninger fra A. Toft Andersen, Vinderup, og H. Quistgaard Mortensen, Kibæk, skrives om den slags tilfælde samt om læggekartofler, der bare gav tynde, svage skud (tråds kud), der ikke nåede at bryde gennem jorden; begge foreteelser synes navnlig at være hyppige hos sorten Alpha. Vi beder om at måtte blive underrettet om andre lignende tilfælde samt om læggekartoflernes oprindelse, brug af spirehemmende midler, sort, jordbund, gødskning o. s. v.

Frost sved i mange egne kartoflernes blade, som derved fik brune bladrande og ofte askegrå, hvidlig farve ved overgang til den grønne del af bladet; svidningen var især almindelig i nærhed af læ.

Gråskimmel (*Botrytis cinerea*) konstateredes omkring midten af måneden, hvor småbladens spids blev dræbt i pletter, der kileformet strakte sig ind i bladpladen: „iagttages i flere marker med Webbs og med syge planter spredt over marken; angrebet synes ikke at brede sig“ (C. M. Bundgaard, Ringsted), og „et ondartet tilfælde hos Bintje og King Edward på lidt lav jord“ (P. Grøntved, Næstved).

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*). Et stærkt, primært angreb konstateredes den 12. juni ved Brørup (Asger Albertsen); svampen fructificerede livligt på indsendte blade og stængler. Der blev ikke i månedens løb modtaget flere meddelelser end denne.

Kartoffel-rodtiltsvamp (*Corticium solani*) har vel forårsaget en del skade og navnlig på spirerne ved for dyb lægning og i kolde jorder, men endnu synes angrebets styrke ikke at kunne overses, selvom der kendes tilfælde, hvor ca. $\frac{2}{3}$ af planterne er dræbt (Jens Tarp, Aalestrup). Svampen forekommer dog almindeligt i mange marker (J. J. Jakobsen, Grindsted og H. Baltzer Nielsen, Hjørring). Stærke angreb konstateredes på Samsø: „En væsentlig årsag til svigtende udbytte af de tidlige kartofler på Samsø har været meget ondartet angreb af rodtiltsvamp som følge af (for tidlig)

lægning i for kold og ubekvem jord. Kun under meget gunstige forhold eller ved tilsvarende senere lægning har rodfiltsvampen ikke gjort sig mere gældende end sædvanligt" (P. Riis Vestergaard, Samsø).

Sortbensyge (*Bacillus phytophthorus*). Tidlige angreb meldes fra flere egne, og deres betydning synes i almindelighed ikke at være stor, selvom der ikke endnu med nogenlunde sikkerhed kan skønnes herom, før end man begynder en grundig gennemgang af markerne hen på sommeren.

HØR.

Manganbrist. Sprøjtning med 50 kg mangansulfat pr. ha gav god virkning til hör, der skønnedes at lide af manganrang. (B. R. Bentholt, Ødum).

Visnesyge (*Colletotrichum lini*) konstateredes med stærkt angreb (Aage Buchreitz, Ribe).

GULEROD.

Sprøjtning af gulerødder med ca. 15 kg mangan pr. ha viste tydeligt en forøget vækst (H. Jensen, Lammefjorden).

HANS R. HANSEN.

SYGDOMME PÅ HAVEBRUGSPLANTER.

Besvarelse af de 29 af de udsendte skemaer har givet nedenstående resultat:

	Intet ell. ubet.	Sjældne svage	Sjældne stærke	Alm. svage	Alm. stærke
Brune bladpletter — æble	6	7	1	5	2
(fysiogen årsag)					
Brune bladpletter — æble	10	6	1		1
(kemikalieskade)					
Gule blade — æble	11	2	2	2	1
(fysiogen årsag)					
Gule blade — æble	12	2	2	1	
(kemikalieskade)					
Æbleskurv	2	3	1	13	15
Pæreskurv	6	7	1	10	5
Grå monilia — æbleskud	6	8	2	10	6
Grå monilia — kirsebærskud ...	2	6	3	11	4
Stikkelsbærdræber	4	2	3	8	13
Løgskimmel — skalotter	5	3	2	11	4
Løgskimmel — kepaløg	11	8		1	1
Mosaiksyge — skalotter	4	2	1	12	6
Mosaiksyge — kepaløg	11	4	1	2	

FRUGTTÆRER OG FRUGTBUSKE.

Brune bladpletter og gule blade er ikke alvorlige på æbletræer i år, omend der kan findes en del hist og her. Som det ses af skemaet, er det sjældent med stærke angreb, men ikke ualmindeligt med svage.

Da både kemikalier og ugunstige vækstforhold kan forårsage såvel brune bladpletter som gule blade, er det ikke altid let at afgøre, om det drejer sig om det ene eller det andet. Når man kender noget til forholdene og ser bladene, kan man dog i almindelighed sige, om der er størst sandsynlighed for, at skaden skyldes kemikalier eller ugunstige vækstforhold el. a. Vi beder derfor på vore spørgeskemaer om at få delt disse to fænomener i 2 grupper, vel vidende at det ikke altid kan gøres med fuld sikkerhed. Desværre er der netop ingen nærmere oplysninger om de få tilfælde, hvor skaderne denne gang på skemaet er karakteriserede som almindelige og stærke.

De brune bladpletter, der ikke tilskrives kemikalier, forekommer i år som sædvanlig mest på Cox's Orange og kaldes jo ofte for „Cox's Orangepletter“. På Esbjerg-Vardeegnen har de brune bladpletter optrådt almindeligt og til tider talrigt på Cox's Orange, ellers ses der ikke meget til dem (M. Sørensen). I Holbæk Amt ses de almindeligt og tilskrives uheldige voksevilkaar, vejrliget m. m.; de findes såvel på sprøjtede som på usprøjtede træer (Henrik Nielsen). Ved Uggeløse blev det bemærket, at de kom få dage efter en kraftig blæst (W. Norrie). På Falster er de fundet på træer på meget svær lerjord, der nemt bliver for våd (A. Diemer), og fra Stevns-Fakseegnen skrives, at de findes på steder, hvor vandet i regnperioden havde haft vanskeligt ved at komme væk (Philip Helt). Fra Maribo Amt hedder det, at de brune bladpletter ikke ses ret meget i år (J. Klarup-Hansen). Ved Gørlev er det bemærket, at træer, der stod koldt, i særlig grad har haft pletterne (P. Rasmussen), og på Fyn er de fundet, hvor der var dårlige vækstvilkaar (Erland Jørgensen). De kan nu også findes, hvor vækstforholdene tilsyneladende er gode, men da er de aldrig så talrige, så de kan tillægges nogen større betydning.

Brune bladpletter forårsaget af kemikalieskade er iagttaget hist og her, det er meget vanskeligt at finde ud af de forskellige sprøjtningers tilbøjelighed til at gøre skade. Et kviksolvholdigt middel har på Silkeborgegnen givet mange brune bladpletter på Boiken, Laxtons Superb og Ildrød Pigeon, og stærkt bladfald på sidstnævnte 10—12 dage efter sprøjtningen (Arne Pallesen). Om samme middel skrives fra Holbæk, at i fjor gav det brune bladpletter og bladfald på Cox's Orange, Laxtons Superb m. fl., men i år har det ikke givet skade, derimod har det i to tilfælde givet kraftigt bladfald på Ildrød Pigeon (Henrik Nielsen). På Falster er der i en stor frugtplantage sprøjtet, dels med 0,5 % svovlkalk + 0,1 % jernsulfat + et kviksolvmiddel med parathion, dels med samme mængde svovlkalk og jernvitriol, men med et kviksolvmiddel med blyarsenat og endelig med 1 % svovlkalk + 0,4 % blyarsenat + 0,1 % jernsulfat, og dette sidste har givet flest brune bladpletter (A. Diemer). På Varde-Esbjereggen er der set en del brune bladpletter, hvor der var sprøjtet med et thiofosformiddel + blyarsenat + 2 % svovlkalk (M. Sørensen). På Fyn har sprøjtning med svovlkalk i varmt vejr givet brune bladpletter (Erland Jørgensen). Fra plantager i Jylland skrives, at man sprøj-

ter forsigtigt, så sprøjteskade er ikke almindelig — snarere meget sjælden (Hans Chr. Madsen).

Om gule blade skrives fra Holbækegnen, at de er almindelige på Graasten o. fl. sorter, men årsagen til dem kan ikke bestemte angives. På Fyn tilskrives de temperatursvingninger (Erland Jørgensen). I en plantage på Falster er næsten alle Lord Suffield gule i bladene, men det skyldes formentlig, at de har fået svovlkalk (A. Diemer), og om samme sort skrives fra Vestsjælland, at den har gule blade på meget hård, fast lerjord (N. F. J. Larsen). Gule blade, formentlig forårsaget af jern- og manganmangel, er set hist og her, især hvor der er høj reaktion. Zinkmangel er fundet, hvor indholdet i jorden af fosforsyre er stort, og ligeså lyse blade på Belle de Boskoop.

Bladpletter med et særpræget udseende på æbleblade omtales således fra Roskilde: „Rødbune bladpletter eller flader iagttaget på Cox's Orange. Pletterne kommer fra bladspidserne og følger bladribberne og er altså skarpt afskåret. Iagttaget også foregående år, men ikke så tidligt på sæsonen. Træerne meget rigtbærende“ (G. Mayntzhusen). Nøjagtig de samme pletter har vi set flere steder i år og fået indsendt fra et par lokaliteter, og vi har også set dem tidligere, men de har dog aldrig været af større betydning. Årsagen til dem er ikke klarlagt, men vi vil gerne have oplysninger om sådanne pletter, hvis de findes, og om hvordan jordbundsforholdene er, samt om sprøjtningen. Endvidere vil det være af interesse at få at vide, om de fortrinsvis findes på blade, der vil have hængt nedad, da sprøjtevædskerne tørrede ind på dem.

Fra Jylland skrives, at æblebladene er mange steder ligesom lidt stive og knitrende (Hans Chr. Madsen). Det samme har vi set noget af forskellige steder, og vi vil gerne opfordre til at se efter dette fænomen og prøve at finde ud af, om der er nogen sammenhæng mellem sprøjtning og disse blade.

Æbleskurv (*Fusicladium dendriticum*) begynde midt i måneden at blive almindelig, og da mange sikkert på dette tidspunkt mente, at det ikke var nødvendigt at foretage en sprøjtning igen så hurtigt efter sprøjtningen ved blomstringens slutning, blev der herfra udsendt et varsel om skurven. Det har øjensynligt bevirket, at mange undersøgte, om deres træer havde fået skurv, og de fandt, at det var på sin plads at sprøjte tidligere, end de havde regnet med. En ting må ikke glemmes, nemlig, at hvor der har været skurv sidste år, og jorden er dækket med halm, græs el. lign., er smittefaren så stor fra de overvintrede blade, at skurvbekæmpelsen kræver større omhu, end hvor bladene bringes ned i jorden ved efterårsbehandling af jorden. Fra vidt forskellige steder i landet meldes om stærke angreb, dog synes Jylland at være sluppet adskilligt lettere end Øerne, især det nordlige Jylland, men det har jo sin tydelige forklaring i vejrforholdene. Der skrives: „I det nordlige Jylland, hvor man indtil for få dage siden ikke havde fået regn i næsten 2 måneder, har jeg endnu ikke kunnet finde skurv. Længere nede i landet kan den findes i alle plantager, men voldsomme angreb synes jeg dog hører til undtagelserne. Skurv på frugterne begynder at vise sig.“ (Hans Chr. Madsen). At det ikke er lige godt alle steder i Jylland fremgår af følgende indberetning: „Skurven er igen i år æbletræets fjende nr. 1, og desværre synes det, som om de nye, stærkt opreklærede skurvmidler så at sige ingen virk-

ning har" (Arne Pallesen). De nye midler kræver mere påpasselighed end sprøjtning med hvid bordeauxvædske; der skal sprøjtes oftere og ikke mindst omhyggeligt. Det skal nok ses, hvis der ikke er sprøjtet over det hele med hvid bordeauxvædske, men det ses ikke tilnærmelsesvis på samme måde med de nye midler, og det er også vanskeligere under selve sprøjtearbejdet at se, hvor man har sprøjtet.

Fra Holbæk karakteriseres angrebet således: „Voldsom bølge af skurv i juni måned i særdeles velpassede og velsprøjtede plantager“ (Henrik Nielsen). Fra Sorø Amt skrives: „Har bredt sig med en voldsomhed som ingen sinde før. Det er sjældent at se en plantage eller privathave, hvor der ikke er set stærke angreb igang — og det synes vanskeligt at standse selv med 3 à 4 sprøjtninger i de sidste 14 dage.“ (Ejner Christensen). Fra Fyn hedder det: „Almindelige svage angreb sås overalt i velsprøjtede haver og plantager omkring d. 18/6 og har indtil i dag d. 26/6 yderligere udviklet sig, og bliver der varmt og fugtigt vejr i den nærmeste tid, bliver det skurvår i 1951,“ (Erland Jørgensen), og flere lignende indberetninger om stærke skurvangreb er modtaget.

P æ r e s k u r v (*Fusicladium pirinum*) er, som det tydeligt ses af skemaet, ikke så alvorlig som æbleskurven, men der findes angreb adskillige steder, så med fortsat fugtigt vejr kan den hurtigt blive truende, hvis der ikke passes på med sprøjtning.

G r å m o n i l i a (*Monilia laxa f. mali*), der i fjor i en hidtil ukendt grad hærgede frugttræerne, er i år ikke alvorlig, omend den findes rundt omkring. I fjor var der for samme måned 37 indberetninger om, at stærke angreb var almindelige, i år er der kun 6. Omend der i år desværre er færre indberetninger ialt, nemlig kun 29 mod 45 i fjor, så viser disse tal dog tydeligt den store forskel på angrebets styrke i disse to år.

Nogle indberetninger skal kort gengives; således skrives der f. eks. fra Haslev: „Angrebet i år ingenting ved siden af det stærke angreb i fjor“ (H. Wedege), fra Maribo Amt: „Rent skønsmæssigt kan angrebene anslås til $\frac{1}{3}$ af dem i fjor“ (J. Klarup-Hansen). N. F. J. Larsen fra Jerslev anslår også angrebene til $\frac{1}{3}$ af sidste års, men tilføjer, at hvor man sidste år foretog en grundig renskning, er angrebene betydeligt mindre. Fra Gl. Roskilde Amt hedder det: „Minimal imod sidste år, det er ligesom i 1950 mest gået ud over James Grieve.“ (G. Mayntzhusen). Fra Uggeløse: „Mod forventning slet ikke set i år“ (W. Norrie), fra Salling-Fjends Herred: „Få og svage angreb i år“ (A. Herborg Nielsen), fra Viborg: „Angrebene almindelige, men ret svage i forhold til i fjor“ (E. Agger), og af lignende art er adskillige andre indberetninger. Om noget stærkere angreb er der indberetninger fra ikke passede småhaver i Midt- og Sydjylland samt fra Varde-Esbjergeggen (H. Dixen, M. Sørensen). På Sydfyn var nogle Ecklinville, der ikke var nævneværdigt angrebet i fjor, stærkt angrebet i år, medens det var omvendt med forskellige andre sorter i samme plantage. På Sydfyn og Ærø sås spredte stærke angreb i haverne.

G r å m o n i l i a er en sygdom, der er meget vanskelig at bekæmpe. I det mindste størstedelen af smitten sker igennem støvfangene, derfor bliver det

så afgørende for smittebetingelserne, om det bliver fugtigt eller tørt i blomstringstiden. En enkelt regnvejrdag efterfulgt af en tørrende blæst er ikke så farlig som spredte byger. Direkte beskyttelsessprøjtninger er vanskelige at udføre af hensyn til bierne, og svampen lader sig øjensynligt heller ikke let dræbe i sit overvintringssted i de frugtsporer og grene, som den har ødelagt året forud. En fuldstændig fjernelse af alle smitekilder er vanskelig, men bør naturligvis så vidt muligt udføres, thi bliver betingelserne gunstige for svampen de følgende år, kan den blive helt ødelæggende, dersom der er meget smitstof. Der er derfor grund til at lægge mærke til følgende to indberetninger om sygdommen, da de omtaler vejrligets store betydning: „I forhold til tidligere år er angrebene meget svage og de fleste steder uden betydning i år. Der er tydelig forskel på de steder, hvor blomstringen var afsluttet, inden regnen kom, og de steder hvor træerne var et par dage senere på vej“ (Philip Helt, Stevns-Fakseegnen), og „Det er langt fra i hver plantage, det kan lade sig gøre at finde et angrebet skud, selv hvor der sidste år var stærke angreb. Personlig tror jeg nu, at vejret i blomstringsperioden betyder mere end mange sprøjtninger“ (Hans Chr. Madsen, Jylland).

Grå *Monilia* (*Monilia laxa*) på surkirsebær findes adskillige steder, men er også langt mindre alvorlig end i fjor, og man er jo mere vant til at regne med *monilia* på surkirsebær end på æble. Fra Maribo Amt skrives: „Angrebene ikke så udbredte i styrke, men nok i antal tilfælde som ellers“ (J. Klarup-Hansen). Fra Fyn skrives der: „Ikke så ondartede som sidste år — værst på Skyggemørel. Stevnsbærrene synes mere modstandsdygtige“ (Erland Jørgensen); måske skyldes det mindre angreb ikke modstandsdygtighed, men forskel i vejrforholdene i blomstringstiden, således som det nævnes i følgende indberetning: „Heller ikke i kirsebærtræerne er den grå *monilia* slem i år. Dog er der stærke angreb i de træer, der blomstrede sent og derfor fik regnen inden afblomstringen. Det vil sige, at der er temmelig meget *monilia* i Skyggemørel og andre storfrugtede surkirsebær og i mange Stevnsbær i den østlige del af Stevns“ (Philip Helt, Stevns-Fakseegnen).

Blommepunge (*Taphrina pruni*) er konstateret på adskillige indsendte Myrobalaner og omtales også fra Holbæk, Sorø og Maribo Amter på samme frugt, men kun i få tilfælde på blommer.

Bakteriekræft, efter al sandsynlighed forårsaget af *Pseudomonas mors-prunorum*, har angrebet en hel del unge blommetræer i Nordsjælland, særlig er det gået ud over Tragedie, men også Kirkes og flere andre sorter var stærkt skadet; mange knopper, hvoraf de fleste havde brudt lidt, var dræbt, og fra dem var der brunfarvning ned i grenen. Der fandtes talrige bakterier såvel ved disse døde knopper som i haglskudssygepletter, der sås i rigt mål på bladene. Fra Esbjerg-Vardeegnen skrives, at pludselig død (Apoplexi) af Victoriablommer og i enkelte tilfælde af Myrobalaner påkalder stor opmærksomhed i haverne (M. Sørensen). Det er sikkert den samme sygdom, der er tale om, men her er den blot i et mere fremskredet stadium, så hele grene eller træer dræbes.

Æblemeldug (*Podospheera leucotricha*), der sidste år var så alvorlig, synes også at være almindelig i år; desværre har vi ikke fået den med

på spørgeskemaet i denne måned, så vi har endnu ikke noget samlet overblik over dens optræden. Det synes, som om flittig anvendelse af svovl før blomstringen har en god virkning, især når der tilsættes spredemidler til svovlkalken, men holde den helt nede er vanskeligt.

Ubefrugtede kirsebær er set i adskillige tilfælde, det synes at vise sig noget forskelligt på sur- og sødkirsebær. Surkirsebærerne er sidst i juni blevet gule og røde, men sødkirsebærerne er som regel matte, brunlige i kødet, som om de var angrebet af svamp, hvad de dog ikke er. I begge tilfælde er der dannet en ret god sten, men kærnen er indskrumpet.

Stikkelsbærdræberen (*Sphaerotheca mors-uvæe*) er et meget alvorligt problem i mange haver landet over, men som sædvanlig optræder denne sygdom med meget varierende styrke, og virkningen af sprøjtning er også meget forskellig. Et lille udvalg af de mange indberetninger om denne sygdom viser forskellene. Fra Jylland: „Meget op og ned, jeg har set mange rene buske, men også mange hvor der ikke er eet uskadte bær tilbage“ (Hans Chr. Madsen). Fra Stevns-Fakseegnen: „Mange steder bliver stikkelsbærerne ikke sprøjtede og derfor er der mange stærke angreb. Hvor vokseforholdene eller ernæringen ikke er i orden, er det svært at holde buskene rene ved sprøjtning; men de fleste steder har man haft godt resultat af en sprøjtning ved løvspring.“ (Philip Helt). Fra Århuseggen: „Angrebene begyndte tidligt, men på grund af tørt vejr standsede de de fleste steder“ (Aage Gylling). Fra Aalborg Amt: „Næsten umulig at holde nede i år, trods de bedste sprøjtninger. Selv på meget velbeliggende arealer og med gennemført sprøjtninger, har angrebene været voldsomme.“ (Jørg. Jørgensen). Fra Sorø Amt: „Både hvor der i foråret er sprøjtet med 6 % blåsten og 8—10 % svovlkalk ses stærke angreb“ (Ejner Christensen). Fra Holbæk Amt: „Meget ondartet. — De 3 sprøjtninger: 10 % svovlkalk og alk. kobbersoda lige før og lige efter blomstring har ikke kunnet bekæmpe den i år. — Og $\frac{1}{2}$ % formalin i 1 % sæbe har ikke kunnet standse den“ (Henrik Nielsen).

Skivesvamp (*Gloeosporium ribis*) er i et par tilfælde fundet med meget stærkt angreb på indsendte solbærblade. Denne usædvanlig tidlige optræden har stillet indsenderne tvivlende overfor, at det kunne være denne svamp, der allerede nu var så ondartet.

KØKKENURTER.

Løgskimmel (*Peronospora destructor*) findes rundt omkring med primært angreb på skalotter; sekundære angreb omtales kun i få tilfælde. 5 fremhæver, at kontrollerede, varmbehandlede løg også kan have løgskimmel. Der skrives således fra Holbæk: „Primær løgskimmel ses på ret mange skalotter — desværre også på enkelte af de kontrollerede og varmbehandlede! (langtids- men ikke nok!)“ (Henrik Nielsen). Fra Haslev: „Angreb af løgskimmel i skalotter er udviklet med en her hidtil ukendt styrke, endskønt læggeløgene er indkøbt i foråret fra anerkendt sted til en stor pris“ (H. Wedege). Fra Fyn: „Desværre en del udbredt i år og værst i ikke kontrollerede løgpartier, men også i disse forekommer løgskimmel af og til“ (Erland Jørgensen). Fra Roskilde: „Løgskimmel er iagttaget i skalotter ca. 10. juni.

Løgene har stået ved ca. 20° C fra midten af januar til ca. 25. marts" (G. Mayntzhusen). Fra Maribo Amt: „Enkelte spredte angreb i kontrollerede sætteløg" (J. Klarup-Hansen).

Løgmosaik (*Allium virus 1*) findes desværre endnu mange steder, men ingen steder klages der over angreb i de kontrollerede løg. Derimod fremhæves det, at der ofte i løbet af få år kommer mange, syge løg, endog andet år efter indkøb, f. eks. skrives fra Midt- og Syddjylland: „Skalotter er flere steder angrebet, og i almindelighed siges det, at de var så fine året forud" (H. Dixen). Fra Maribo Amt skrives, at der er fundet 10 % mosaiksyge året efter indkøb (J. Klarup-Hansen). Mulighederne for smitte fra naboer er utvivlsomt store, og endelig kan det vel nok ske, at enkelte svagt angrebne planter ikke ses det første år, men spreder smitten. Det vil derfor være det rigtigste at købe nye, kontrollerede løg hvert år eller i det mindste hvert andet. At det ikke kan betale sig at købe almindelige løg hos grønthandleren ses deraf, at sådanne løg har givet 95 % syge løg.

Brune, aflange stribet er set på flere hold indsendte asparges; årsagen har ikke kunnet påvises. Vi har hørt fremsat en formodning om, at sådanne stribet skulle skyldes sten i jorden.

Ærteskimmel (*Peronospora pisi*) er i to tilfælde fundet med stærke angreb på ærter på Stevns-Fakseegnen (Philip Helt).

PRYDPLANTER.

Sortrust (*Puccinia graminis*) har angrebet en rød form af Berberis, formentlig af *Berberis vulgaris*, stærkt ved Tornemarken (Ejner Christensen).

Sortnæb (*Gnomonia veneta*) er i knopcellestadiet *Gloeosporium nervisequum* fundet på flere hold indsendte blade af Platan, hvor bladene havde de karakteristiske tandede pletter langs ribberne eller angreb på stilkene, så bladene hurtigt visnede.

ANNA WEBER.

SKADEDYR PÅ LANDBRUGSPANTER.

KORN OG GRÆSSER.

Havreål (*Heterodera major*). Kun i to indberetninger (Ribe og Vejle Vesteregner) skrives, at angreb ikke er set. I 39 beretninger omtales angreb, der dog er af meget forskellig hyppighed og skadevirkning. Fra Sorø: „Havreål er almindelig forekommende, angrebet dog tilsyneladende svagt“ (Ib Trojaborg). Fra Sydsjælland: „Havreål er meget udbredt. Da kornet kom i stærk vækst i begyndelsen af juni, kom „ålepletterne“ til syne med deres spidse, mørke planter, men angrebene er dog næppe så ondartede som i 1949“ (P. Grøntved). Fra Vestfyn: „Igen i år er der ål i de fleste havremarker. Selv i en tilsyneladende kraftig havremark efter kløverfrø var der stærkt angreb, så havren lider betydelig skade“ (K. Brødsgaard). Fra Skærbæk: „Sygdommen breder sig desværre. Angrebene er ikke af overvældende ond- artethed, men der er meget ofte angreb af mild karakter“ (V. Johnsen). Fra Haderslev: „Vi har gennemført systematiske undersøgelser af havremarkerne i nogle sogne, og desværre er op til $\frac{1}{3}$ af havremarkerne mere eller mindre angrebet“ (P. R. Madsen). Fra Vejleegnen: „På mange ejendomme, hvor man gennem årene har haft en alt for udbredt havredyrkning, er havremarkerne så sloje, at de flere steder ikke vil give halvt så meget udbytte som normalt“ (V. Ternvig). Fra Nr. Vium: „Et enkelt meget stærkt angreb dels i byg dels i havre. Dette angreb er det første indenfor mit område i 7 år“ (A. Ammitz- boll). Fra Brande: „For første gang i dette område konstateret et ret stærkt angreb i en mindre mark“ (P. Trosborg). Fra Hads Herred: „Angrebene synes at blive stærkere og flere år for år. Et enkelt sted er angrebet så stærkt, at der ikke vil blive høstet een tønde korn på tre tønder land“ (J. P. Skou). Fra Århus: „Der er iagttaget enkelte stærke angreb. Antallet af angrebne marker synes færre end i foregående år“ (A. Diderich). Fra forsøgsstationen ved Ødum: „Angrebene i havre er ret stærke, navnlig hvor efterårsbearbejd- ningen har været kraftig. Her svækkes bygget også en del.“ (B. R. Bentholt). Fra Rønde: „Der findes en del havreål, men jeg synes ikke, det er så galt som sidste år. De ret gode vækstbetingelser har sikkert hjulpet mange havre- marker over lette angreb“ (P. Mumm). Fra Han Herrederne: „Desværre synes havreålen at brede sig mere og mere. Jeg har set enkelte marker, hvor man rimeligvis ikke høster mere, end man har sået. Det er vanskeligt at få folk vænnet af med blandsædsdyrkningen. Først når de har kraftige angreb, be- gynder de at forstå faren, og så er det jo for sent“ (R. Sørensen). Fra Morsø: „De fleste arealer på Mors er inficeret, og kun en rationel tilrettelæggelse af sædfølge kan hindre angrebene i at slaa igennem. Der træffes flere ond- artede angreb i havre efter grønjord og efter roer end for blot få år tilbage, da skaderne næsten altid forekom, hvor forfrugten var byg, havre eller hvede“ (Engelhart Jensen).

Smælderlarver (*Agriotes spp.*). Se diverse skadedyr.

Kornbladbiller (*Lema spp.*). Fra Faaborgegnen skrives, at angreb på vårsæden er ret almindelige (J. Lindegaard), og ved Grindsted står enkelte marker med hvide blade som følge af angrebet (J. J. Jakobsen).

Kartoffelboreren (*Hydroecia micacea*). Se diverse skadedyr.

Stankelbenlarver (*Tipula paludosa*). Se diverse skadedyr.

Fritfluellarver (*Oscinis frit*). Fra Skjern skrives, at der ofte er anrettet betydelig skade på havren (A. Ammitzbøll), og fra Morsø meldes om ødelæggende angreb i sent såede havremarker på lave arealer (Engelhart Jensen). I et stammeforsøg med majs på Aarslev forsøgsstation fandtes stærkt angreb af en fluellarve, der efter alt at dømme var fritfluens larve. Der syntes at være nogen forskel mellem de forskellige stammer med hensyn til angrebsprocent (Asger Larsen).

BÆLGPLANTER.

Stængelål (*Ditylenchus dipsaci*). Der foreligger talrige indberetninger om angreb på bælgplanterne, men i intet tilfælde synes skaden endnu at være af alvorlig karakter.

Bedelus (*Aphis fabae*). Se bederoer.

Smælderlarver (*Agriotes spp.*). Se diverse skadedyr.

Lucernegnaveren (*Phytonomus variabilis*). Fra Lolland-Falster skrives, at enkelte lucernemarker sidst på måneden blev stærkt raseret af dette skadedyr, uden at bekæmpelse blev forsøgt (S. E. Sørensen).

BEDEROER.

Roeål (*Heterodera Schachtii*). Fra Samsø er der indløbet meddelelse om flere pletvis ondartede angreb på ejendomme med fast sædskifte og bederoer hvert 4. år. Angrebene synes værst på kolde og fugtige lokaliteter. Andre indberetninger om angreb foreligger endnu ikke. Et forsøg i Lyngby viser tydeligt, at ikke blot bederoer men også kålroer, turnips og raps angribes stærkt. På gul sennep synes angrebet svagere.

Tusindben (*Iulidae*). Fra Ubby meddeles: „En sukkerroemark blev så stærkt udtyndet, at der på ca. 1 td. ld. ikke var en plante og på resten en meget tynd bestand. Der kunne være et dusin under en enkelt plante. Det var svær lerjord, der havde fået et godt lag staldgødning i efteråret. (N. M. Nielsen).

Ørentviste (*Forficula auricularia*). Se diverse skadedyr.

Kåltrips (*Thrips angusticeps*). Se diverse skadedyr.

Bedelus (*Aphis fabae*). Lusene viste sig først de sidste dage af måneden, og der rapporteredes kun begyndende svage angreb på bederoefrøet og hestebønnerne.

Bladtæger (*Capsidae*). Fra Horsens meldes om et stærkt angreb på bederoer i nærheden af hegn (A. Nielsen). En lignende meddelelse er indløbet fra Salling (K. Nielsen). Symptomer, der antagelig også skyldtes angreb af disse tæger, er også konstateret ved Askov og på Vejleegnen. Planter med abnorm forgrening (flerhovedethed) var almindelige nær hegn. Desværre kunne der ikke foretages nogen bestemmelse af de forekommende tæger.

Den matsorte ådselbille (*Blitophaga opaca*). Der foreligger kun få meddelelser om nævneværdige angreb, nemlig 6 fra Nord- og Midtjylland og 1 fra Lolland-Falster. I de øvrige 36 beretninger nævnes svage

angreb, eller det skrives, at angreb ikke er set. DDT og parathion har omgående slået begyndende angreb ned.

Oldenborrelarver (*Melolontha vulgaris*). Se diverse skadedyr.

Smælderlarver (*Agriotes spp.*). Se diverse skadedyr.

Bedejordloppen (*Chaetocnema concinna*) gjorde sig bemærket først på måneden på Virungaard ved at hemme bederoernes vækst i en mark, hvor der havde været bederoer for to år siden (E. Sørensen).

Skjoldbiller (*Cassida nebulosa*). 7 beretninger skriver, at angreb ikke er set, men at der nogle steder er bemærket mange biller og larver på „melderne“. I 6 beretninger karakteriseres angrebene som svage eller helt uden betydning, medens 5 omtaler stærke angreb på bederoer samt i eet tilfælde på kålroer, der ellers ikke angribes her i landet. Fra Vejle skrives: „På en enkelt ejendom var der et næsten ødelæggende angreb på beder. Ved sprøjtning med 300 g Bladan i 5—600 l vand standsede angrebet øjeblikkeligt“ (V. Ternvig). Fra Grindsted: „Enkelte angreb slået ned med Bladan“ (I. J. Jakobsen). Fra Skjern: „Et enkelt ret slemt angreb“ (A. Ammitzbøll). Fra Kolind: „Et enkelt meget voldsomt angreb. Bederoerne blev gnavet bort på få dage“ (E. Staunskjær). Fra Skærbæk: „Dette skadedyr er ikke set i bederoer, men derimod i en kålroemark, hvor det på få dage næsten åd 1 ha. Sprøjtning med Bladan standsede angrebet omgående“ (V. Johnsen).

Roegnaveren (*Cneorhinus plagiatus*). Se diverse skadedyr.

Kartoffelboreren (*Hydroecia micacea*). Se diverse skadedyr.

Knoporme (*Agrotis segetum*). Se diverse skadedyr.

Målerlarver (*Biston zonarius*). Se diverse skadedyr.

Stankelbenlarver (*Tipula paludosa*). Se diverse skadedyr.

Bedefluen (*Pegomya hyoscyami*). Der foreligger ialt 50 indberetninger om bedefluen; af disse omtaler 6 stærke angreb, 39 svagere og svage, og resten bemærker, at angreb ikke er iagttaget. Det fremgår af beretningerne, at de stærkeste angreb er at finde i den nordligste del af Jylland omfattende Han Herrederne, Vendsyssel og Himmerland, d.v.s. stort set de samme egne, hvor der de nærmest foregående år har været stærkt angreb. Desuden er der rapporteret enkelte stærke angreb fra Langeland (A. Rasmussen). Fra Sindal skrives: „Meget stærke angreb. Pudring eller sprøjtning med Bladan har hjulpet omgående“ (M. Christensen). Fra Hjørring: „Mange kraftige angreb, der dog nu synes at have kulmineret. Der kan dog stadig findes mange æg på bagsiden af bladene“ (H. Baltzer Nielsen). Fra Han Herrederne: „Meget ondartede angreb overalt her på egnen. De usprøjtede marker ser ud, som om der har været kraftig storm. Bladpladerne er helt visnede. Bladansprøjtning har været meget anvendt og oftest med godt resultat. Virkningen synes at være bedst, når det sprøjtes ved den tid, flertallet af æggene er ved at klækkes. Der har været anvendt 300—400 g Bladan pr. ha“ (R. Sørensen). Fra Hobro: „Bedefluelarverne optræder meget ondartet i år. Vi anbefaler sprøjtning med Bladan, som i hvert fald nogle synes giver et godt resultat“ (F. Bek Pedersen). Fra Aalestrup: „Meget stærke angreb på Aalestrupegnen, ingen marker uden angreb. Svagere angreb længere sydpå. Sprøjtning med Bladan har tilsyneladende virket, men ikke alle steder til-

fredsstillende. Meget stærk æglægning blev iagttaget de første dage i måneden" (J. Tarp). Fra Viborg: „Næsten ikke bemærket. Det synes, som om der har været mere optræden i den nordlige del end i den sydlige del af amtet" (A. P. Aidt). På Morsø forekommer spredte angreb overalt, dog aldrig ondarterede (Engelhart Jensen). Fra Skanderborg Amt skrives: „For første gang i flere år er der konstateret angreb af bedefluelarver. Skaden dog ikke alvorlig" (N. Pedersen). „Angreb så sjældne, at man ofte skal lede for at finde et angrebet blad" (G. Nissen, Rødding). Fra Faaborgegnen hedder det, at angreb er meget almindelige i næsten alle roemarken (J. Lindegaard). På Holbækgnen er der kun set enkelte meget svage angreb (Chr. Christensen). Fra Sydsjælland skriver P. Grøntved: „I sidste halvdel af måneden har der været spredte angreb af bedefluelarver i de fleste roemarken; men de har hidtil ikke været ondarterede, og skaden, som 1. generation har gjort, er ubetydelig."

KÅLROER, KÅL o. a. KORSBLOMSTREDE.

Roeål (*Heterodera Schachtii*). Se bederoer.

Ørentviste (*Forficula auricularia*). Se diverse skadedyr.

Kålthrips (*Thrips angusticeps*). Se diverse skadedyr.

Smælderlarver (*Agriotes spp.*). Se diverse skadedyr.

Jordlopper (*Phyllotreta spp.*). Angrebene fortsatte et stykke ind i måneden, men var som hidtil af en overvejende godartet karakter. Fra Hjørring skrives om ret kraftige angreb på omsæede kålroe- og turnipsmarker (H. Baltzer Nielsen). Fra Bjerringbro berettes: „Angreb har i enkelte tilfælde været af en sådan styrke, at det i flere uger har hemmet kålroernes vækst. Kun de færreste foretager bekæmpelse. Praktiske og billige pudringsapparater savnes" (Sv. Hojer-Pedersen). „Angreb ret almindelige — dog som oftest ikke særlig stærke. DDT virker udmærket mod angrebene og anvendes meget almindeligt" (P. Trosborg, Brande). „Jordlopper har raset i de fleste marker, men kun få er kommet for sent med DDT og har måttet så om" (J. J. Jakobsen, Grindsted).

Roegnåveren (*Cneorrhinus plagiatus*). Se diverse skadedyr.

Kålmøl (*Plutella maculipennis*). I nogle få beretninger meddeles, at man har iagttaget sværmende møl i sidste halvdel af måneden. Der er kun tale om spredte og svage larve-angreb.

Knoporme (*Agrotis segetum*). Se diverse skadedyr.

Målerlarver (*Biston zonarius*). Se diverse skadedyr.

Stankelbenlarver (*Tipula paludosa*). Se diverse skadedyr.

Krusesygegalmyggen (*Contarinia nasturtii*). I kålroerne bemærkedes symptomerne mange steder i månedens løb. I nogle indberetninger skrives, at de første symptomer sås først i juni, i andre sidst i måneden. Svage angreb var almindelige, men fra Roskilde skrives dog: „Har set et meget ondartet angreb på en forpløjning" (M. Greve). Om angreb i kål foreligger kun en meddelelse fra Stevns: „I forhold til det, vi har set tidligere, må angrebene betegnes som både svage og sjældne. Jeg har mest set angreb i blomkål og hvidkål. De første angreb så jeg omkring d. 20. juni" (Philip Helt).

Kålfluelarver (*Chortophila brassicae* og *C. floralis*). Der er ikke

modtaget beretninger om alvorlige angreb. Af 41 indkomne beretninger omtaler de 30 svage og 9 stærkere angreb. Flere bemærker desuden, at angrebene i kålroerne er mindre end i de foregående år. Fra Vinderup skrives: „Enkelte ret stærke angreb af kålfluellarver“ (A. Toft Andersen). „En del svage angreb konstateret“ (Sv. Højer-Pedersen, Bjerringbro). „Har endnu ikke optrådt så ondartet som ofte før“ (M. Sørensen, Esbjerg). Fra den nordlige del af Ribe Amt rapporteres et stærkt angreb, hvor de fleste planter i marken var angrebet (Sv. Aa. Thomassen). I kålen har angrebene ligeledes været godartede; der nævnes angreb på blomkål, grønkål og overvintrede spidskål.

KARTOFLER.

Coloradobillen (*Leptinotarsa decemlineata*). Der fandtes sidst på måneden 3 biller i den sydvestligste del af Sønderjylland, nemlig 1 i Hjerpested d. 22. og 2 i Tønder d. 26. og 27. Det må i alle tre tilfælde anses for givet, at det er individer, der er ført hertil med sydvestenvinden. Desuden fandtes 2 biller på dækket af et norsk skib i Københavns Frihavn d. 25. I insektariet i Lyngby begyndte de overvintrede billers æglægning d. 23., på forsøgsstationen i St. Jyndeved nogle dage før. De første larver klækkedes i Lyngby d. 1. juli.

Kartoffelboreren (*Hydroecia micacea*). Se diverse skadedyr.

SKÆRMPLANTER.

Målerlarver (*Biston zonarius*). Se diverse skadedyr.

INDUSTRIPLANTER.

Jordlopper (*Longitarsus parvulus* og *Aphthona euphorbiae*). Stærke angreb i hørren rapporteres fra forsøgsstationen i Aarslev (A. Larsen) og fra Sydsjælland (P. Grøntved).

SKADEDYR PÅ HAVEBRUGSPANTER.

FRUGTTRÆER OG FRUGTBUSKE.

Bladlus (*Aphididae*). På æble har angrebene hidtil været ret milde. Fra Holbæk skrives således: „Både grønne og røde bladlus ses almindeligt, men angrebene er endnu uden større betydning“ (Henrik Nielsen). Fra Stevns: „Der har været enkelte meget stærke angreb, særlig på surkirsebær, men som helhed har angrebene været ret svage“ (Philip Helt). Fra Renner frugtplantage: „Kun meget lidt angreb på enkelte træer“ (A. Diemer). Fra Jylland: „Ret almindelige, men endnu svage (enkelte angrebne skud). Foreløbig er det den røde lus, der gør sig gældende, men enkelte steder har jeg også bemærket den grønne. En del kirsebærlus er observeret rundt om. Har endnu ikke set blommelusen,“ (H. Chr. Madsen).

Blodlusen (*Eriosoma lanigerum*). Der er først nu ved at komme fart i dette skadedyrs formering, og hvor man har bemærket „kolonier“, er disse endnu små.

Hindbærbiller (*Byturus tomentosus*). Fra Syd-Jylland (H. Dixen) og Viborg (E. Agger) skrives om betydelige angreb.

Gåsebiller (*Phyllopertha horticola*). Se diverse skadedyr.

Bøgeloppen (*Orchestes fagi*). Fra Horsens-Koldingegnen skrives, at der i de sidste dage af juni er sket stor skade på frugttæer i nærheden af skove. Sprøjtning eller pudring med DDT har dog omgående virket (H. Chr. Madsen). Lignende meddelelser er indløbet fra Sydfyn og Vejle.

Æblehvepsen (*Hoplocampa testudinea*). 10 beretninger melder om svage, 7 om stærke angreb. Fra Holbæk skrives: „Ses almindeligt, enkelte steder endda meget voldsomt“ (Henrik Nielsen). Fra Lolland-Falster: „Skaden kan være betydelig, især hvor det kniber med sprøjtningen“ (E. Andersen). Fra Blangstedgaard: „Meget svagt angreb i år. Meget svagere end i de seneste år. Parathion er anvendt på faldende blomst“ (A. Sørensen). Fra Jylland: „Er et skadedyr, der efterhånden regnes mindre med, idet bekæmpelsen falder ind under rutinesprøjtningerne. Frugttyndingen bliver mere og mere almindelig, og da man jo i første række fjerner angrebne frugter, må der også regnes med en indirekte bekæmpelse, idet mange hvepselarver herved ikke opnår fuld udvikling“ (H. Chr. Madsen). Fra Kolding: „Sjældent set så lidt, og der er ikke sprøjtet med gift efter blomstringen“ (E. Lind). Fra Viborg: „Mon denne er vanskeligere at bekæmpe end blomlehvepsen? Angrebene er betydelig stærkere end for sidstnævntes vedkommende, også på sprøjtede træer“ (E. Agger).

Blommehvepsen (*Hoplocampa fulvicornis*). Alvorlige angreb er fortrinsvis fundet, hvor hensigtsmæssig bekæmpelse er forsømt. Fra Holbæk skrives: „Meget almindelig. Hvor der ikke er sprøjtet efter blomstringen, er angrebene stærke“ (Henrik Nielsen). Fra Sorø: „Almindelig, men kun ondartet, hvor der ikke har været sprøjtet“ (E. Christensen). Fra Maribo: „Der har været en del stærke angreb. Til gengæld har blommerne også i år sat meget fint, så enkelte steder har angrebene virket som udtynding“ (J. Klarup-

Hansen). Fra Fyn: „Stærke angreb, hvor der ikke har været sprøjtet, uden væsentlig betydning, hvor der er sprøjtet“ (Erland Jørgensen). Fra Jylland: „Ansætningen på blommetræerne har været meget stor i år, og mange frugtavlere klager over det store udyndingsarbejde, hvorfor der godt kunne have været ønsket lidt stærkere hvepseangreb“ (H. Chr. Madsen). Fra Viborg: „Den er man nu ved at kunne styre. Det er en fornøjelse at se, hvor ivrigt der nu bliver sprøjtet efter blomstringen, selv i private haver. Angrebene er dog ikke særlig stærke i usprøjtede træer“ (E. Agger).

Stikkelsbærhvepsens larve (*Pteronus ribesii*). Angrebene har været af beskeden hyppighed og styrke, og der foreligger kun tre indberetninger om stærke angreb. Fra Gørlev skrives således om nogle stærke angreb på buske i en indelukket have (P. Rasmussen). Fra Stevns: „Jeg har kun få steder set angreb, men hvor der har været angreb, har de været stærke“ (Philip Helt). Fra Lolland-Falster: „Alvorlige angreb fundet hist og her på stikkelsbær, et enkelt tilfælde på ribs“ (E. Andersen).

Frostmålerlarver (*Cheimatobia brumata*). Fra Roskilde skrives, at en frugtplantage på 1½ td. ld. blev totalt afriibbet i de første dage i juni (Gerda Mayntzhusen).

Pæregalmuggen (*Contarinia pyrivora*). 3 beretninger melder, at angreb ikke er set, 4 skriver om svage og 5 om stærke angreb. Fra Roskilde skrives: „Angrebene er ret stærke på de enkelte træer. Det kniber meget med at få udført rettidig sprøjtning“ (Gerda Mayntzhusen). Fra Jerslev: „Mange stærke angreb særlig på tidlige sorter“ (N. F. Larsen). Fra Fyn skrives, at stærke angreb er almindelige, hvor der ikke er sprøjtet (Erland Jørgensen). Fra Lolland-Falster: „I de haver, hvor jeg har fundet angrebet, har det været ret alvorligt“ (E. Andersen).

Stikkelsbærmiden (*Bryobia ribis*) har bredt sig i de senere år og er nu et ret almindeligt skadedyr på æble. Der er indløbet en del forespørgsler, og fra Renner frugtplantage (A. Diemer) samt fra Fejø (J. Klarup-Hansen) foreligger der meddelelser om stærke angreb. Bekæmpelsesproblemet er endnu ikke løst tilfredsstillende. Arten er vanskeligere at få bugt med end frugttørspindemiden. Der foreligger to forespørgsler om angreb på stikkelsbær. I et par tilfælde optrådte miderne generende ved at trænge ind i beboelseshuse. De synes særlig at komme fra græsplæner.

Frugttørspindemiden (*Paratetranychus pilosus*). Angreb er almindelige, men oftest svage. Kun i 3 af de indkomne beretninger omtales stærke angreb på æble. Fra Stevns skrives: „Der er enkelte stærke angreb, men de fleste steder er angrebene ret svage“ (Philip Helt). Fra Renner frugtplantage: „Har ikke fundet nogen almindelig frugttørspindemide i de sidste dage, så jeg tror, den er på det nærmeste væk“ (A. Diemer). Fra Jylland: „Kan findes i alle plantager. Befinder sig i øjeblikket på ægstadiet, hvorfor man kan være tilbøjelig til at bedømme angrebet for mildt“ (H. Chr. Madsen). Fra Kolding: „3-årige træer, der blev ompodet i foråret, har voldsomme angreb. Pødekvistene havde slået an, men mange bliver nu helt kvalt“ (E. Lind). Fra Viborg: „Angreb er nu ved at være almindelige. Som regel er de svage, men i enkelte tilfælde er der set ret stærke angreb“ (E. Agger).

KØKKENURTER.

Jordbærål (*Aphelenchoides spp.*) synes at være almindelig udbredt over hele landet. Selvom kun få planter bærer tydelige symptomer, er ålene i mange tilfælde utvivlsomt årsag til misdannede eller for få blomster. Bladsymptomerne, der plejer at forsvinde ved udgangen af maj, har i år holdt sig længere end sædvanligt.

Løbebiller (*Pseudophonus pubescens*). Fra Roskilde skrives, at billerne har huseret der på egnen. På et areal er 90 % af bærrerne ødelagt (Gerda Mayntzhusen). Stærke angreb er endvidere rapporteret fra Ringsted-egnen (C. M. Bundgaard). Endvidere har vi modtaget talrige forespørgsler.

Oldenborrelarver (*Melolontha vulgaris*). Se diverse skadedyr.

Hindbær snudebiller (*Anthonomus rubi*). Hvor bekæmpelse ikke er gennemført på rette måde, har snudebillerne gjort betydelig skade på jordbær. Fra Roskilde skrives: „Eftersom haveejerne bliver oplyst om dette angreb og foretager den nødvendige pudring, kan man kun sige at angrebet er minimalt“ (Gerda Mayntzhusen). Fra Holbæk: „Hvor der ikke er pudret, er angrebet tydeligt at se nu. Bladan og Gesarol virker sikkert og godt“ (Henrik Nielsen). Fra Ubby: „Har mange steder været slem ved jordbærrene“ (N. F. Larsen). Fra Fyn: „Meget almindelig i år. Har gjort stor skade. Pudring med Bladan og Gesarol ikke altid tilfredsstillende“ (Erland Jørgensen). Fra Midt- og Sydjylland: „Hvor der ikke er pudret, er der iagttaget slemme angreb navnlig på jordbær. Det kniber stadig med at få folk til at lade være med at pudre i åben blomst, såvel på jordbær som på hindbær“ (H. Dixen). Fra Esbjerg-Varde: „Synes at være mere ondartet end sidste år, men mange sprøjter eller pudrer med godt resultat“ (M. Sørensen).

Jordbærvikleren (*Acalla comariana*). Fra Stevns skrives: „Jeg har i området syd for Køge og omkring St. Hedinge set nogle stærke angreb af jordbærvikleren, og mange andre steder har jeg set svage angreb. Jeg har tilrådet pudring med DDT før blomstringen og efter bærhøsten“ (Philip Helt).

Knoporme (*Agrotis segetum*). Se diverse skadedyr.

Minérfluer (*Liriomyza sp.*). I et gartneri ved København var bladene på tomatplanter stærkt mineret af disse fluelarver, der først har gjort sig bemærket som skadedyr i drivhuse i England, men nu også er begyndt at vise sig her i landet.

Løgfluen (*Hylemyia antiqua*). Fra Himmerland (Aa. Gylling, Chr. Oksen) skrives, at larverne optræder meget ondartet og kan ødelægge op til halvdelen af avlen. Fra Hornum skrives, at angrebet er stærkere i varmebehandlede løg end i ubehandlede (Inge Groven).

PRYDPLANTER.

Gåsebiller (*Phyllopertha horticola*). Se diverse skadedyr.

Ringspinderlarver (*Gastropacha neustria*). Fra Lammefjorden skrives: „Hvert år ødelægges hegn ved meget kraftige angreb. Selv gamle træer ødelægges efterhånden“ (H. E. Jensen).

DIVERSE SKADEDYR.

Ørentviste (*Forficula auricularia*). I en kålroemark på Roskildeegnen fandtes planter, der var gnavet næsten helt ned. Det formodes, at ørentviste i hvert fald har været medvirkende hertil (M. Greve). Fra Hads Herred: „I en roemark var de yderste rækker langs en markvej stærkt gnavet. Ved nærmere eftersyn fandtes en mængde ørentvistereder 10—15 cm nede i jorden i ret uomsat grønsvær. Gangene til reden kunne med forsigtighed følges fra huller mellem roerne“ (J. P. Skou).

Kålthrips (*Thrips angusticeps*). Fra Mullerup (Sjælland) skrives, at ca. 2000 m² af en sukkerroemark var meget medtaget, og at årsagen utvivlsomt var thrips (N. M. Nielsen). Fra Skanderborg skrives, at der har været et enkelt ret ondartet angreb i kålroer efter hør. Svagere angreb har ikke været ualmindelige (A. Pedersen).

Oldenborrelarver (*Melolontha vulgaris* og *M. hippocastini*). Efterkommerne efter de oldenborrer, der havde flyveår sidste år — 2. års larverne — er nu begyndt at lade høre fra sig. Fra Sydsjælland (P. Grøntved), Faaborgegnen (J. Lindegaard) og Vestfyn (Kr. Brødsgaard) meldes om stærke eller ret stærke angreb på bederoer. Fra Vis Herred omtales svage angreb af 2. års larver (N. A. Drewsen), og fra Rødning skrives: „2. års larver har i adskillige marker gnavet mange bederoeplanter over, hvoraf mange vælter, medens en del fortsætter væksten. Anvendelse af 666-midlerne synes at have været af tvivlsom værdi“ (G. Nissen).

Gåsebillen (*Phyllopertha horticola*). Der er indløbet 10 beretninger om svage og 6 om stærke angreb. Af de sidstnævnte er kun een fra Sjælland, resten fra Jylland. Fra Uggeløse (Nordsjælland) skrives: „Her er mange biller. Først sad de på træerne, men efter sprøjtning findes de næsten kun på mine hindbær“ (W. Norrie). Fra Jylland: „I den østlige og sydlige del af Jylland er de sjældne, men i det nordlige og indre af landet er de mange steder en alvorlig plage, således at det er ved at blive en fast regel at anvende DDT tilsat sprøjtningen på „dunet frugt““ (H. Chr. Madsen). Der er set mange biller i Sønderjylland (H. Dixen). Fra Esbjerg skrives: „Har optrådt i færre antal end vanligt“ (M. Sørensen). Fra Salling-Fjends: „Almindelige angreb. God virkning efter giftsprøjtning. Nye indvandring fra mark og hegn tilslører dog sprøjtnings virkning“ (A. Herborg Nielsen). Fra Tylstrup: „Gåsebillerne har optrådt i uhyre stort antal. De åd fuldstændig blomsterne af en hybenhæk, og bladene på en nedklippet seljerøn var næsten afribbet. Der blev pudret med DDT med meget fint resultat“ (Aa. Bach). Fra Hjørring Amt: „Billerne er nu fremme, navnlig på de meget tørre lokaliteter. De kan ødelægge meget i haverne, og selvom DDT er ret virksomt, er bekæmpelse vanskelig, fordi der stadig kommer nye biller flyvende udefra“ (Frode Olesen).

Smælderlarver (*Agriotes spp.*). 20 beretninger melder om stærke angreb og 15 om svage. Angreb er set i korn, roer, kartofler, olichør og majs. Mange indberettere udtrykker deres tilfredshed med hexaklor-bejdsning som bekæmpelsesforanstaltning mod smælderlarverne. Engelhart Jensen, Morsø,

refererer et forsøg i vårsæd, hvor udsæden blev bejdset med 2,5 g af et 20 %'s lindane-præparat pr. kg sæd. I ubehandlet fandtes 20—25 % ødelagte planter og i behandlet 1—5 %. Fra Randers skrives: „Stærke angreb i næsten alle afgrøder. Nedbringning af 666 med harve eller radrenser kan neddæmpe angrebene betydeligt“ (Erik Jensen). Fra Hads Herred: „Mange angreb. Almindelig tilfredshed med 666-midlerne“ (J. P. Skou). Fra Holbæk-egnen: „Har set et meget ødelæggende angreb i roer, hvor der ikke havde været græs i de sidste 10 år“ (Chr. Christensen).

Roegnaveren (*Cnorrhinus plagiatus*). Fra Ribe skrives: „3 store kålroemarker blev meget stærkt skadet. I det ene tilfælde havde man forsøgt pudring med DDT (5 %), men uden virkning“ (Aa. Buchreitz). Fra Brande: „Roegnaveren har undertiden forårsaget omsåning, væsentligst i kålroer på meget lette sandjorder“ (P. Trosborg). Fra Viborg: „Et enkelt stærkt angreb på kålroer af denne snudebille. Ingen virkning ved sprøjtning med schweinfurtergrønt. Udmærket virkning ved pudring med Bladan“ (S. Pedersen). Fra Sindal: „Roegnaveren har i to tilfælde raseret de 4—5 yderste rækker i kålroer på meget let jord. I begge tilfælde langs en granhæk“ (M. Christensen).

Kartoffelbører (*Hydroecia micacea*). I Vestsjælland fandtes larverne i kartoffelstængler (Stanley Jørgensen) og i Sydsjælland i skud af majs (Sv. Jacobsen). Et ret ondartet angreb i en bederoemark blev konstateret ved Bjerringbro (S. Højer-Pedersen).

Knoporme (*Agrotis segetum*). Angrebene har langt de fleste steder været svage; kun fra Ribegnen berettes der om et par voldsomme angreb — et i kålroer og et i hvid- og rødkål (Aa. Buchreitz). Svagere angreb er forekommet i bederoer (J. Tarp, Aalestrup) og jordbær og ærter (Gerda Mayntzhusen, Roskilde).

Målerlarver (*Biston zonarius*). Fra Skærbæk skrives: „*Biston zonarius* har hærget en mark på 1,5 ha med halvt bederoer og halvt kålroer. En Bladansprøjtning blev forsøgt, og den standsede angrebet“ (V. Johnsen). Fra Brønderslev: „I 6 tdr. ld. kålroer fra 1—20 larver pr. plante. Angrebet konstateredes d. 26. juni“ (H. Olesen). Fra V. Hjermitzlev skriver A. Albertsen om ondartede angreb i gulerod og kålroe. Man forsøgte bekæmpelse med sprøjtninger med Bladan i indtil 0,1 %'s styrke, schweinfurtergrønt i 2 %'s styrke og en blanding af DDT og hexaklor i 2 %'s styrke uden at noget hjalp. Vædskemængden var kun ca. 200 l pr. ha. Der var en bedre virkning ved pudring med DDT og hexaklor i blanding.

Stankelbenlarver (*Tipula paludosa*). De stærke angreb, der omtaltes i månedsoversigten for maj, fortsatte med uformindsket styrke i den første halvdel af måneden, og først omkring midten begyndte de at aftage, for ved månedens slutning helt at ebbe ud de fleste steder. Selv i denne måned fremkom der klager over, at larverne var vanskelige at bekæmpe med parathion og giftklid på grund af for lav nattemperatur. Fra Grindsted skrives: „Angrebet ebber ud nu, men store arealer især på lavbundsjorder har været forfærdelig hjemsogt. Bladan blandet i klid har sine steder gjort underværker — bør afprøves nærmere“ (J. J. Jakobsen, Grindsted). Fra Sindal: „Der har været meget stærke angreb. Har i flere tilfælde set angreb i korn

efter roer, hvor roerne ikke har været så rene, som de skulle være, i sommeren 50" (M. Christensen). „Har aldrig været så galt. Sprøjtning med Bladan + et hexaklor-middel har ikke virket lige godt alle steder. Det synes, at køligt vejr har indvirkning herpå. Når vejret har været ret varmt, har virkningen været tilfredsstillende. Det samme ser ud til at gælde for giftklid" (N. Engvang Hansen, Allingaabro). „Stankelbenlarverne har graseret i de lave engarealer helt til midt i juni måned. — Der har været god virkning af sprøjtning med 250 g Bladan pr. ha; vi har brugt en vædske-mængde på 500 liter pr. ha" (P. R. Madsen, Haderslev). Fra Karise skrives: „6 tdr. ld. grønjordshavre sprøjtet med Bladan med fin virkning, men der er meldt om skade på vildtet — fasaner og småfugle — der har ædt af de døde larver" (O. Thøgersen).

PROSPER BOVIEN og OLE WAGN.
